

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO PAKRUOJO „ATŽALYNO“ GIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijoje tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – padėti gimnazijai užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.
2. Aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijoje.
3. Aprašas papildo vidaus veiklos ir kitus dokumentus, padedančius užtikrinti tinkamą smurto prevencijos įgyvendinimą gimnazijoje.
4. Apraše vartojamos sąvokos:
 - 4.1. Smurtas – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichologinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę ar neturtinę žalą.
 - 4.2. Patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;
 - 4.3. Patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi.
 - 4.4. Besityčiojantis / skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir / ar prisidedantis prie jų.
 - 4.5. Patyčių stebėtojas – vaikas ir / ar suaugęs asmuo, matantis ir / ar žinantis apie patyčias.
 - 4.6. Patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių (vaikų, administracijos, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių).
 - 4.7. Patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems smurtą, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui, įtraukiami jų tėvai (globėjai, rūpintojai).
 - 4.8. Patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, geresniam šio reiškinio pažinimui bei valdymui.

II. SKYRIUS SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

Smurto ir patyčių prevencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių auklėtojai, o jos vykdyme dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

5. Gimnazijos direktorius:

- 5.1. yra atsakingas už Aprašo parengimą ir vykdymą;
- 5.2. už stebėsenos rezultatais paremtą kasmetinio gimnazijos smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą gimnazijos bendruomenei ir vykdymą.

6. Vaiko gerovės komisijos nariai, psichologas ir socialinis pedagogas:

- 6.1. inicijuoja anoniminę mokinių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;
- 6.2. atlieka gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;
- 6.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;
- 6.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;
- 6.5. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;
- 6.6. atlieka kitus gimnazijos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

7. Klasių auklėtojai:

- 7.1. kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias;
- 7.2. informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje;
- 7.3. teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III SKYRIUS SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

8. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

- 8.1. įsikiša įtarus ir / ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus, esant elektroninėms patyčioms, išsaugo įrodymus;
- 8.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, gimnazijos nuostatus ir elgesio taisykles;
- 8.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar gimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

8.4. informuoja klasės auklėtoją apie įtariamas ir / ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju, pateikia išsaugotus įrodymus.

8.5. jei informuoja tiesiogiai Vaiko gerovės komisijos narius, psichologą ar socialinį pedagogą apie įtariamas ir / ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (rekomenduojama forma 2 priede).

9. **Klasės auklėtojas:** gavęs informaciją apie įtariamas ir / ar įvykusias patyčias:

9.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

9.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

9.3. užpildo pranešimo apie patyčias formą (rekomenduojama forma 2 priede); ją perduoda psichologui ar socialiniam pedagogui;

9.4. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su psichologu ar socialiniu pedagogu ir informuoja apie pokyčius.

10. **Užpildytą formą priėmęs asmuo** (psichologas ir socialinis pedagogas) formą registruoja Patyčių registracijos žurnale, esančiame pas Vaiko gerovės komisijos pirmininką:

10.1. imasi spręsti patyčių situaciją;

10.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja gimnazijos Vaiko gerovės komisijos sušaukimą.

11. **Vaiko gerovės komisija**, įvertinusi turimą informaciją:

11.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

11.2. informuoja gimnazijos direktorių apie esamą situaciją;

11.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

12. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius gimnazijoje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

13. Reagavimo į smurtą ir patyčias procedūros patvirtintos Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 1 d. Nr. AV-630.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

15. Aprašas skelbiamas gimnazijos interneto svetainėje <http://www.atzalynas.net>
